

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 09 marca 2023 r.

Poz. 2274

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.180.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 3 marca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LVIII/342/2023 Rady Gminy Lubomia z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniającej uchwałę nr XIV/63/2003 Rady Gminy w Lubomi z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectw w Gminie Lubomia, jako niezgodnej z art. 35 ust. 1 ustawy.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 stycznia 2023 roku Rada Gminy Lubomia podjęła uchwałę Nr LVIII/342/2023 zmieniającą uchwałę nr XIV/63/2003 Rady Gminy w Lubomi z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectw w Gminie Lubomia.

W podstawie prawnej uchwały Rada wskazała art. 18 ust. 2 pkt 7, art. 35 ust. 1 i 3 i art. 41 ust. 1 ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 2 lutego 2023 roku.

Przepisami § 1-§ 5 uchwały Rada Gminy dokonała zmiany Statutów sołectw: Lubomia, Syrynia, Nieboczowy, Buków, Grabówka, nadając § 5 każdego ze Statutów nowe brzmienie o treści: „Kadencja sołtysa i rady sołeckiej trwa 5 lat.”

Pismem Nr NPII.4130.140.2.2023 z dnia 7 lutego 2023 roku organ nadzoru, działając na podstawie art. 88 ustawy o samorządzie gminnym w związku z podjęciem uchwały Nr LVIII/342/2023 Rady Gminy Lubomia z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniającej uchwałę nr XIV/63/2003 Rady Gminy w Lubomi z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectw w Gminie Lubomia, zwrócił się do Wójta Gminy o informację, popartą stosownymi dokumentami, czy przed podjęciem przedmiotowej uchwały zostały przeprowadzone konsultacje z mieszkańcami, o których mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Pismem z dnia 10 lutego 2023 roku Pan Roman Bizoń Sekretarz Gminy Lubomia wskazał, co następuje: *W odpowiedzi na otrzymane w dniu 07.02.2023 r. pismo nr NPII.4130.2.2023 informuję, iż przed podjęciem uchwały LVIII/342/2023 z dnia 26.01.2023 r. zmieniającą uchwałę nr XIV/63/2003 Rady Gminy w Lubomi z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectw w Gminie Lubomia Rada Gminy Lubomia nie przeprowadziła konsultacji z mieszkańcami, o których mowa w art. 35 ust. 1 o samorządzie gminnym.*

Należy wskazać, że art. 35 ust. 1 ustawy przewiduje, że „organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami”. Przepis ten nie pozostawia żadnych wątpliwości, że uchwała dotycząca statutu jednostki pomocniczej powinna zostać podjęta dopiero po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami tej jednostki pomocniczej, której samorząd pomocniczy miał być uregulowany statutem. Należy przy tym zauważyć, że obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych spoczywa na Gminie, niezależnie od tego czy uchwała dotyczy nadania statutu, czy

tylko wprowadzenia do niego zmian. Przepis art. 35 ust. 1 ustawy bowiem mówi o obowiązku poddania konsultacjom społecznym kwestii „organizacji i zakresu działania jednostki pomocniczej” – regulowanej statutom. Tym samym każde unormowanie statutu jednostki pomocniczej musi podlegać konsultacjom społecznym.

Wymóg przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami jednostki pomocniczej winien być rozumiany jako rzeczywiste omówienie z mieszkańcami proponowanych regulacji i umożliwienie mieszkańcom wyrażenia o nich opinii. Lokalna społeczność powinna bowiem mieć możliwość wypowiedzenia się co do regulacji zawartych w uchwale. Zdaniem organu nadzoru, projekt statutu nie tylko należy podać do publicznej wiadomości, ale konieczne jest przekazanie wyjaśnień mieszkańcom terenu, których statut ma dotyczyć oraz stworzenie realnych możliwości sformułowania przez te osoby uwag lub propozycji, a także – rozważenie tych propozycji czy zastrzeżeń. Organ nadzoru zaznacza, że wynik konsultacji w sprawie statutu nie jest wprawdzie wiążący dla rady gminy, ale ich brak należy ocenić jako istotne naruszenie prawa (por. E. Olejniczak-Szałowska, Konsultacje we wspólnocie samorządowej, Samorząd Terytorialny 1997, nr 1-2, str. 116-117; por. też: P. Chmielnicki (w:) Komentarz do ustawy o samorządzie gminnym, Warszawa 2004, s. 257). W konsekwencji powyższego należy stwierdzić, że stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy, legalność działania organu uchwalającego statut jednostki pomocniczej determinuje uprzednie przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami tego sołectwa, któremu statut ma być nadany. Skoro bowiem wymogiem ustawowym w zakresie trybu nadania statutu jednostce pomocniczej jest przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami – gmina spełnienia tego wymogu nie może zaniechać (por. Wyrok WSA w Krakowie z 5.07.2022 r., III SA/Kr 516/22, LEX nr 3362827, Wyrok WSA w Krakowie z 22.04.2022 r., III SA/Kr 1640/21, LEX nr 3349171, Wyrok WSA w Bydgoszczy z 22.02.2022 r., II SA/Bd 1346/21, LEX nr 3328093, wyrok WSA w Gdańsku z 19 października 2012 r., II SA/Gd 458/12, wyrok WSA w Krakowie z 10 października 2013 r., III SA/Kr 66/13 i wyrok NSA z 3 września 2013 r., II OSK 652/13).

Brak konsultacji społecznych w przedmiocie projektu statutu jednostki pomocniczej jest równoznaczny z naruszeniem przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwały i powoduje jej nieważność w całości, bez względu na treść uchwały. Przeprowadzenie konsultacji społecznych, o których mowa wyżej, bowiem uznać należy za obligatoryjny element postępowania zmierzającego do podjęcia przez organ stanowiący gminy uchwały w przedmiocie statutu jednostki pomocniczej. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż brak jest jakichkolwiek ustanowionych w ustawie wyjątków od tak ustalonej reguły, w tym nie przewidziano okoliczności, przy zaistnieniu których wójt byłby zwolniony od obowiązku przeprowadzenia konsultacji społecznych. Bezwzględne brzmienie przepisu powoduje, że ilekroć Rada stanowi o regulacjach statutowych jednostek pomocniczych – nawet jeśli stanowienie to sprowadza się jedynie do nowelizacji statutu – od realizacji tego obowiązku nie może odstąpić.

Należy podkreślić, że z treści art. 91 ust. 1 i 4 ustawy wynika, że przesłanką stwierdzenia nieważności uchwały organu samorządu gminnego jest istotna sprzeczność uchwały z prawem. W orzecznictwie podkreśla się, że opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność oraz wzruszalność decyzji administracyjnych, można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które trzeba zaliczyć do istotnych, skutkujących nieważnością uchwały organu gminy. Do nich należy naruszenie: przepisów wyznaczających kompetencję do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (wyrok NSA z 11 lutego 1998 r., II SA/Wr 1459/97, OwSS 1998/3/79, wyrok WSA w Warszawie z 26 września 2005 r., IV SA/Wa 821/05.).

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że uchwała Nr LVIII/342/2023 Rady Gminy Lubomia z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę nr XIV/63/2003 Rady Gminy w Lubomi z dnia 9 grudnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectw w Gminie Lubomia, istotnie narusza prawo, to jest art. 35 ust. 1 ustawy, a tym samym stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały, w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz